

רשומות

הצעות חוק

21 בפברואר 1994

2252

באדר התשנ"ד

עמוד	
312	הצעת חוק שירות בטחון (תיקון מס' 6), התשנ"ד-1994
316	הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 12) (טיפול נפשי בקטין), התשנ"ד-1994
	תיקון עקיף:
	חוק טיפול בהולי נפש, התשנ"א-1991
320	הצעת חוק לשכת עורכי הדין (התמחות) (הוראת שעה), התשנ"ד-1994

[776] הצעת חוק שירות בטחון (תיקון מס' 6), התשנ"ד-1994

- תיקון סעיף 1 1. בסעיף 1 לחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן - החוק העיקרי), בהגדרת "יוצא-צבא", במקום פסקה (1) יבוא:
- "(1) גבר מגיל שמונה עשרה עד גיל חמישים ואחת או עד גיל חמישים וארבע אם הוא נמנה עם מערך ההגנה המרחבית";
- תיקון סעיף 15 2. בסעיף 15 לחוק העיקרי -
- (1) בפסקה (1), במקום "שלושים חדשים" יבוא "שלושים ושישה חודשים";
- (2) בפסקה (2), במקום "עשרים וארבעה חדשים" יבוא "שלושים חודשים" ובמקום "שמונה עשר חדשים" יבוא "עשרים וארבעה חודשים";
- (3) בפסקה (3), במקום "שנים עשר חדשים" יבוא "שמונה עשר חודשים".

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 1** בסעיף 1 לחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן - החוק העיקרי), מוגדרים "יוצא-צבא" ו"מיועד לשירות בטחון" בזה הלשון:
- "יוצא-צבא" - אזרח ישראל או תושב קבוע שהוא אחד מאלה:
- (1) גבר מגיל שמונה עשרה עד גיל חמישים וארבע;
- (2) אשה מגיל שמונה עשרה עד גיל שלושים ושמונה;
- "מיועד לשירות בטחון" - אזרח ישראלי או תושב קבוע שעדיין לא התייצב לשירות בטחון ושהוא אחד מאלה:
- (1) גבר מגיל שבע עשרה עד גיל חמישים וארבע;
- (2) אשה מגיל שבע עשרה עד גיל שלושים ושמונה;
- בחינת סדר הכוחות של הצבא העלתי, כי ניתן להוריד את גיל הפטור משירות בטחון לנמנים עם כוחות המילואים מגיל 54 לגיל 51, כדי להקל על אוכלוסייה שתרמה תרומה ממשית לבטחון המדינה בשנות שירות רבות.
- עם זאת, לגבי הנמנים עם מערך ההגנה המרחבית, שמרבית המשרתים בו מתגוררים במקומות הישוב שמערך זה מופקד על הגנתם, גיל הפטור הקבוע בחוק העיקרי יישאר בעינו.
- סעיף 2** סעיף 15 לחוק העיקרי קובע לאמור:
- "זמן השירות לגבר"
15. יוצא-צבא, גבר, שנקרא להתייצב לשירות סדיר לפי סעיפים 13 או 14, חייב בשירות סדיר -
- (1) של שלושים חדשים - אם הוא נקרא להתייצב לשירות סדיר כשהוא באחד הגילים שמשמונה עשרה עד עשרים ושש;
- (2) של עשרים וארבעה חדשים - אם הוא נקרא להתייצב לשירות סדיר כשהוא באחד הגילים שמעשרים ושבע עד עשרים ותשע או כשהוא רופא או רופא שיניים והוא באחד הגילים שמשלושים עד שלושים וארבע; אלא שאם בא לארץ בעולה אחרי שהגיע לגיל עשרים ושבע יהיה חייב בשירות סדיר של שמונה עשר חדשים בלבד;
- (3) של שנים עשר חדשים - אם הוא נקרא להתייצב לשירות סדיר כשהוא רופא או רופא שיניים והוא באחד הגילים משלושים וחמש עד שלושים ושמונה.
- בפועל, ומה למעלה מעשרים שנים, מוארך השירות הסדיר של יוצא-צבא, גבר, בשישה חודשים, לפי צו של שר הבטחון, שניתן לפי סעיף 34 לחוק העיקרי. מוצע, כי השירות הסדיר הנוסף בן ששת החודשים, יקבע כחלק מתקופת השירות הסדיר כסעיף 15 לחוק.
- התיקון המוצע עולה בקנה אחד עם המלצת בית המשפט העליון בתהילת הדיון בעתירה בבג"צ 807/89, רובינשטיין נגד מ"י ואח', שההליכים בו תלויים ועומדים.

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשנ"א, עמ' 212; ה"ח התשנ"ב, עמ' 399.

"תשלומים מיוחדים
15א. יוצא-צבא שהשלים תקופת שירות סדיר של שלושים חודשים, בתנאים שקבע שר הבטחון בתקנות, יהיה זכאי לתשלומים מיוחדים, בתנאים ובשיעורים שנקבעו בהן."

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) תקופת שירות המילואים השנתי היא:

- (1) לגבר מגיל שמונה עשרה עד גיל ארבעים ושמונה - עד ארבעים ואחד ימי שירות לכל שנה;
- (2) לגבר מעל גיל ארבעים ושמונה ועד גיל חמישים ואחת - עד עשרים ושבעה ימי שירות לכל שנה;
- (3) לאישה מגיל שמונה עשרה עד גיל שלושים וארבע - עד עשרים ושבעה ימי שירות לכל שנה;"

(2) בסעיף קטן (ב), בפסקה (1), במקום "לשניים" יבוא "לשתיים או לשלוש" ובפסקה (2), במקום "לשניים או ליותר" יבוא "לשתיים או ליותר";

(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) תקופות שירות המילואים השנתי ביהוד עם תקופות שירות המילואים ההודשי לא יעלו בשנה פלונית על חמישים ימים."

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) שירות מילואים שנתי יהיה רצוף, אולם מפקד כאמור בסעיף 27(ג) רשאי להורות, כי תקופת שירות של יוצא-צבא בשנה מסוימת תחולק לפי אחת מאלה:

(1) לשניים - אם ראש המטה הכללי של צבא-הגנה לישראל, או מפקד בדרגת אלוף שהוא הסמיך לכך, הרשה זאת לענין אותה שנת שירות, בין לגבי יוצא-צבא פלוני ובין לגבי סוג יוצא-צבא שיוצא-הצבא נמנה עמו.

(2) לשניים או ליותר - אם הסכים לכך יוצא-הצבא בכתב.

זה שנים שתקופות שירות המילואים הינן בפועל ארוכות יותר מאלה הנקובות בסעיף 29, והאת עקב צרכי הבטחון, הארכת השירות נעשית לפי צו של שר הבטחון. לפי סעיף 34 לחוק העיקרי, מוצע שלא לבסס עוד את הארכת שירות המילואים - בתקופה שאינה תקופת לחימה או בוננות - על הוראותיו של סעיף 34 לחוק העיקרי, אלא לקבוע מחדש בחוק את משכי השירות הדרושים בפועל, ככל שניתן לצפותם מראש, וכן לבטל את האבחנה שבחוק בין בעלי דרגת רב"ט ומעלה ובין אחרים. לענין משך תקופת שירות המילואים השנתי.

מוצע להגביל את שירות המילואים השנתי ושירות המילואים ההודשי לחמישים ימים בשנה.

סעיף 3 סעיף 15א המוצע בא להסדיר בחוק כי החיילים יוסיפו להיות זכאים לתשלומים המיוחדים שהם מקבלים כיום - בתנאים ובשיעורים שנקבעו בפקודות הצבא - בעד תקופת שירות סדיר שמעל שלושים חודשים.

סעיף 4 סעיף 29 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"שירות מילואים שנתי

(א) תקופת שירות המילואים השנתי היא -

- (1) לגבר באחד הגילים שמשמונה עשרה עד שלושים ותשע, ולאשה באחד הגילים שמשמונה עשרה עד שלושים וארבע - עד שלושים ואחד ימי שירות לכל שנה;
- (2) לגבר באחד הגילים שמעל שלושים ותשע עד חמישים וארבע - עד ארבעה עשר ימי שירות לכל שנה;
- (3) לגבר או אשה בדרגת רב-טוראי או בדרגה גבוהה מזו - עד שבעה ימי שירות כל שנה נוסף לימי השירות הנזכרים בפסקה (1) או (2).

5. אהרי סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

"שירות מילואים חריג
א29. (א) שר הבטחון רשאי, אם הוא משוכנע שבטחון המדינה מחייב זאת -

(1) לקרוא, בצו, לכל יוצא-צבא הנמנה עם כוחות המילואים, להתייצב ולשרת שירות מילואים חריג, בנוסף על שירות המילואים ההודשי ושירות המילואים השנתי שהוא חייב בהם;
(2) להסמיך בצו פוקד או מפקד כאמור בסעיף 27(ג), לקרוא בצו ליוצא-צבא להתייצב ולשרת כאמור;
ואותו יוצא-צבא חייב להתייצב, לשרת כאמור.

(ב) צו לפי סעיף קטן (א) טעון אישורה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת; תוקפו יהיה לשנה אחת, החל במועד שייקבע בו.

(ג) בצו לפי סעיף קטן (א) ייקבעו הוראות בדבר כל אלה:

- (1) משך השירות החריג המרכי של יוצא-הצבא;
- (2) מספרם המרבי של יוצא-הצבא הנמנים עם כוחות המילואים שייקראו על פי הצו;
- (3) מערכי כוח האדם מתוך סדר הכוחות של הצבא שהצו יחול עליהם;
- (4) חלוקת השירות החריג לתקופות.

(ד) צו לפי סעיף קטן (א), למעט ההוראות האמורות בסעיף קטן 27(ג), יפורסם ברשומות.

(ה) שר הבטחון ידווח, מדי שנה, לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת על היקף הגיוס לשירות מילואים לפי סעיף זה.

29ב. (א) על אף האמור בפרק זה, רשאי שר הבטחון, אם הוא משוכנע שצרכים בטחוניים מידיים מחייבים זאת -

(1) לקרוא, בצו, ליוצא-צבא הנמנה עם כוחות המילואים, לשירות מילואים מיוחד;

(2) להסמיך, בצו, פוקד או מפקד כאמור בסעיף 27(ג), לקרוא בצו ליוצא-צבא להתייצב ולשרת כאמור;

ואותו יוצא-צבא חייב להתייצב ולשרת כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 5 לסעיף א29

לסעיף 29ב

מוצע להסמיך את שר הבטחון, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, לקרוא בצו לשירות מילואים חריג, חלק מאנשי המילואים, וזאת בנסיבות שבהן בטחון המדינה מחייב זאת. תוקף הצו יהיה לשנה אחת.

בצו יוגדרו מערכי כוח האדם שעליהם יחול הצו, התקופה המרבית לשירות מילואים חריג, מספרם המרבי של חיילי המילואים שייקראו, וכן כללי הרצף של השירות. שר הבטחון ידווח עם סיום השנה לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת על היקף הגיוס לשירות מילואים חריג.

מוצע להסמיך כחוק את שר הבטחון לקרוא לשירות מילואים מיוחד, בתקופה שאיננה תקופת להימה או כוננות, וזאת לצרכים בטחוניים מידיים שלא ניתן לצפותם מראש. מטפר ימי המילואים יוגבל, ויהיה על פי מכסה הקבועה בתקציב הבטחון.

שר הבטחון ידווח מדי שנה לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת על היקף הקריאה למילואים על פי סעיף זה.

(ב) על שירות מילואים מיוחד יהולו הוראות אלה:

(1) לא ייקרא יוצא-צבא לשירות מילואים מיוחד אלא במסגרת המבסה; לענין זה, "המבסה" - שני אחוזים ממספר ימי המילואים המתוכננים שנקבע בתקציב הבטחון לאותה שנת כספים;

(2) שר הבטחון ידווח לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, מדי שנה, על היקף הקריאה לשירות מילואים מיוחד לפי סעיף זה בשנה שקדמה לה.

29ג. סך כל שירות המילואים לפי פרק זה, למעט שירות מילואים לפי סעיף 29ד, ישירות יוצא-צבא בשנה פלונית לא יעלה על שמונים וארבעה ימים.

29ד. (א) יוצא-צבא הנמנה עם כוחות המילואים, ואשר לא שירת שירות סדיר, או שירת שירות סדיר שאינו עולה על שלושים ימים, רשאי פוקד או מפקד כאמור בסעיף 27ג, לקרוא לו לשירות מילואים לתקופה שלא תעלה על ארבעה חודשים, ואותו יוצא-צבא חייב להתייצב ולשרת כאמור.

(ב) השירות לפי סעיף קטן (א) יכול שיהיה ברציפות ויכול שיהולק לשלוש תקופות, לכל היותר, באותה שנה או בשנים אחרות.

(ג) יוצא-צבא שנקרא לשירות מילואים לפי סעיף זה, רשאי פוקד או מפקד כאמור בסעיף 27ג, לקרוא לו לשירות מילואים גם לפי סעיפים אחרים בפרק זה; ואותו יוצא-צבא חייב להתייצב ולשרת כאמור; נקרא יוצא צבא לשירות מילואים כאמור, לא יעלה סך כל שירות המילואים שייקרא לו אותו יוצא-צבא בשנה פלונית על -

- (1) חמישים ימים - אם נקרא לשירות מילואים לפי סעיף זה ביחד עם שירות מילואים שנתי ושירות חודשי;
- (2) שמונים וארבעה ימים - בכל מקרה אחר.

6. בסעיף 34 לחוק העיקרי -

- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "שר הבטחון רשאי" יבוא "בנסיבות הירום";
- (2) בסעיף קטן (ב), המלים "לצרכי כוננות" - יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 סעיף 34 לחוק העיקרי קובע לאמור:
"שירות לפי צו של שר הבטחון
34. (א) שר הבטחון רשאי, אם הוא משוכנע שבטחון המדינה מחייב זאת -

(1) לקרוא, בצו, לכל יוצא-צבא הנמנה עם כוחות המילואים של צבא-הגנה לישראל, להתייצב לשירות סדיר או לשירות מילואים, כפי שנקבע בצו, במקום ובזמן שנקבעו בצו, ולשרת כל זמן שהצו יעמוד בתקפו;

(2) להטמיק בצו מפקד כאמור בסעיף 27ג או פוקד לקרוא בצו ליוצא-צבא להתייצב ולשרת כאמור, ואותו יוצא-צבא חייב להתייצב ולשרת כאמור.

לסעיף 29 מוצע לקבוע כי סך כל תקופות המילואים שייקרא אדם בשנה אחת יוגבל לשמונים וארבעה ימים. הוראה זו לא תחול על שירות מילואים על פי סעיף 29ד.

לסעיף 29

עולים חדשים ויוצאי-צבא אחרים, שמפאת גילם או מצבם המשפחתי פוטרו משירות סדיר מלא, נקראים לשירות מילואים לתקופה שמשכה עד ארבעה חודשים, לצורך רכישה הכשרה צבאית בסיסית, וזאת על פי צו מכוח סעיף 34 לחוק. מוצע, כי הסמכות לקרוא לשירות מילואים בנסיבות אלה תהיה מעוגנת בחוק.

- תחילה 7. תחילתם של סעיפים 4 ו-5 לחוק זה, 90 ימים מיום פרסומו.
- חוקף 8. צו שניתן לפי סעיף 34(א2) בחוק העיקרי, ושסעיף 34(ד) לחוק האמור חל עליו, יוסף לעמוד בתוקפו לגבי יוצאי צבא שנקרא לשירות בטחון על פיו או מכוחו ערב תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

- (ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לא יחולו על צו של פוקד ומפקד כאמור בסעיף קטן (א2) שניתן לפני יום י"א בכסלו התשמ"ה (5 בדצמבר 1984).
- בהתחשב בהוראות סעיפים 2 ו-5 לחוק זה, מוצע לייחד את הוראת סעיף 34 לנסיבות חירום.
- סעיף 8 הסעיף המוצע בא להסיר ספק לגבי תוקפם של הצווים שמכוחם נקראו לשירות בטחון יוצאי צבא ומיועדים לשירות בטחון ערב תחילתו של החוק המוצע.
- (ב) צו של שר הבטחון להתייבב לשירות סדיר או לשירות מילואים שניתן לפי סעיף קטן (א) וכן צו של מפקד או פוקד שניתן על פי סעיף קטן (א) לצרכי כוננות יובאו על ידי שר הבטחון, בהקדם ככל האפשר אחרי הינתנם, לידיעת ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.
- (ג) הועדה רשאית לאשר צו כאמור בסעיף קטן (ב), בשינויים או בלי שינויים, או לא לאשרו, או להביאו בפני הכנסת; תקפו של הצו יפקע ארבעה עשר ימים מיום הינתנו מלבד אם אושר, ובפני שאושר, בידי הועדה או בידי הכנסת לפני תום המועד האמור.

[777] הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 12) (טיפול נפשי בקטין), התשנ"ד-1994

1. בסעיף 1 לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960¹ (להלן - החוק העיקרי), אחרי ההגדרה של "בית משפט" יבוא:
- "ועדה פסיכיאטרית" - כמשמעותה בחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991² (להלן - חוק טיפול בחולי נפש), שחבר בה פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער;
- "פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער" - רופא שהוא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר.

דברי הסבר

שהסמכות ניתנה לפסיכיאטר המחוי, אם התקיימו העילות הקבועות בחוק לטיפול בחולי נפש, ואולם, יש קטינים, אשר יש הכרח לאשפוזם בבית חולים פסיכיאטרי לצורך שמירה על שלומם הנפשי ולצורך מתן טיפול, כדי שמצבם לא יידרדר. במקרה שבו מסרבים הוריהם לאשפוז ולא התקיימו העילות לאשפוז כפוי על ידי הפסיכיאטר המחוי, לא ניתן להושיע ולטפל בקטינים אלה.

האמור לעיל נכון הן ביחס לקטינים חולי נפש והן ביחס לקטינים שאינם מוגדרים ככאלה, אך סובלים מהפרעות נפשיות או התנהגותיות קשות, כגון ילדים המאיימים בהתאבדות או הסובלים מהרעבה עצמית (אנוקסיה), ואי מתן טיפול להם בדרך של אישפוז פסיכיאטרי עלול לגרום למותם.

מבוא

החוק המוצע בא לתקן את חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (להלן - חוק הנוער), כך שבית המשפט לנוער יוסמך להורות על אשפוז קטינים חולי נפש או קטינים הסובלים מהפרעות נפשיות או התנהגותיות קשות.

שופטי הנוער חלוקים היו בדעה אם ניתן לאשפוז על פי חוק הנוער קטין חוקק לכך בבית חולים פסיכיאטרי. לאחר חקיקתו של חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 (להלן - חוק טיפול בחולי נפש), המסדיר אשפוז חולי נפש בבתי חולים פסיכיאטריים, גברה הדעה כי אין סמכות לבית המשפט לנוער לאשפוז קטינים בבית חולים כאמור, מאחר

¹ ס"ח התש"ך, עמ' 52; התשנ"א, עמ' 140.
² ס"ח התשנ"א, עמ' 58 ועמ' 130.

2. בסעיף 3 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) יבוא:
 "(5) לצוות כאמור בסעיפים 33 עד 34."

3. אחרי סעיף 34 לחוק העיקרי יבוא:

33. (א) בית משפט הדין בענינו של קטין רשאי להורות לקטין להתייצב לבדיקה אצל פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, במקום שורה ובתנאים שיקבע, לצורך אבחון מצבו הנפשי של הקטין, אם סבר שקיימת אפשרות של ממש כי הקטין חולה במחלת נפש או סובל מהפרעה נפשית או התנהגותית, והמחלה או ההפרעה עלולות לגרום נזק להתפתחותו.

"בדיקה פסיכיאטרית מרפאתית

(ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלושים ימים.

33. (א) בית משפט הדין בענינו של קטין רשאי להורות על אשפוז קטין בבית החולים כמשמעותו בחוק טיפול בחולי נפש, בתנאים שיקבע, לצורך אבחון מצבו הנפשי של הקטין, אם סבר, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, כי קיימת אפשרות של ממש כי הקטין חולה במחלת נפש או סובל מהפרעה נפשית או התנהגותית, והמחלה או ההפרעה עלולות לגרום נזק חמור להתפתחותו, ולא ניתן לאבחן את מצבו הנפשי של הקטין אלא בדרך אשפוז.

בדיקה פסיכיאטרית באשפוז

(ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שבעה ימים.

34. (א) בית המשפט הדין בענינו של קטין רשאי להורות על טיפול פסיכיאטרי בקטין, אף אם אינו חולה במחלת נפש, במקום שעליו יורה ובתנאים שיקבע, ובלבד שראה, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, כי מצבו הנפשי של הקטין מצריך טיפול פסיכיאטרי, וכי עלול להיגרם נזק להתפתחותו אם לא יקבל את הטיפול.

טיפול פסיכיאטרי מרפאתי

(ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלושה חודשים; בית המשפט רשאי, על סמך חוות דעת של

דברי הסבר

לאור הנסיון שלפיו נפגעו קטנים שאינם חולי נפש לאחר שנודע שאושפזו אשפוז פסיכיאטרי בעבר, מוצע כי מידע בדבר אשפוז של קטין עד גיל 13 שלא אוכחן כסובל מפסיכוזא או מהפרעות נפשיות שמקורן בפגם אורגני, לא יתועד במאגר מידע או במסמכים של מערכת בריאות הנפש.

סעיפים 2 ו-3 סעיף 3 לחוק הנוער קובע מהן דרכי הטיפול שעליהם מוסמך בית המשפט לנוער להורות, אם הוכח בפניו כי קטין הוא קטין נזקק, וההורים מסרבים לדרך הטיפול בו. מוצע להוסיף על דרכי הטיפול, אפשרות כי בית המשפט יורה על בדיקה פסיכיאטרית במרפאה או באשפוז, וכן על טיפול פסיכיאטרי מרפאתי או באשפוז, כאמור בסעיפים 33 עד 34 לחוק המוצע.

חסר זה בא החוק המוצע להשלים.

החוק המוצע מגדיר תנאים, אשר רק בהתקיימם, תהיה לבית המשפט לנוער סמכות להורות על אשפוז פסיכיאטרי של קטין, ביניהם התנאים כי אין דרך אחרת לטיפול בקטין וכי עלול להיגרם נזק חמור להתפתחותו אם לא יטופל בדרך אשפוז. כמו כן מוצעים מעקב וביקורת אחר החלטת האשפוז, ומוצע כי החלטה כזו תיעשה רק על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער.

עם הינתן הסמכות האמורה לבית המשפט, מוצע להגביל את סמכותו בענין זה של פקיד הסעד, ולהשאיר בידיו רק את הסמכות להוציא צו חירום לצורך אבחון פסיכיאטרי בדרך של אשפוז לתקופה שלא תעלה על 48 שעות.

פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, להאריך מדי פעם בפעם את תקופת הטיפול המרפאתי לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

3ה. (א) בית המשפט הדן בענינו של קטין רשאי להורות על אשפוזו של הקטין בבית חולים כמשמעותו בחוק טיפול בחולי נפש, לצורך טיפולו הנפשי, אם ראה על סמך הוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, כי נתקיים אחר מאלה:

- (1) הקטין חולה במחלת נפש ונתקיימו בו העילות לאשפוז כפוי האמורות בסעיף 9 לחוק טיפול בחולי נפש;
- (2) הקטין חולה במחלת נפש, אף אם לא נתקיימו בו העילות כאמור בפסקה (1), אך מצבו הנפשי מצריך טיפול;
- (3) הקטין סובל מהפרעה נפשית או התנהגותית קשה המצריכה טיפול;

ובלבד שלענין פסקאות (2) ו-(3) יורה בית המשפט על אשפוז, רק אם ראה כי לא ניתן לטפל בקטין אלא בדרך של אשפוז, וכי עלול להיגרם נזק חמור להתפתחותו אם לא יקבל את הטיפול באשפוז.

(ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על 14 ימים; בית המשפט רשאי להאריך מדי פעם את תקופת הטיפול באשפוז לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים, לפי המלצה של ועדה פסיכיאטרית.

(ג) ועדה פסיכיאטרית לא תמליץ על הארכה של תקופת אשפוז כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן שוכנעה שמוסיף להתקיים בקטין חנאי מן התנאים לאשפוזו לפי סעיף קטן (א)."

ד ב ר י ה ס ב ר

בית המשפט לנוער יוסמך גם להורות על מתן טיפול נפשי לקטין בדרך של אשפוז, אם נוכח לדעת כי מדובר בקטין חולה נפש, שנתקיימו בו עילות לאשפוז בכפיה על פי חוק טיפול בחולי נפש או אם הקטין חולה נפש ומצבו הנפשי מצריך טיפול, או שהקטין סובל מהפרעה נפשית או התנהגותית קשה המצריכה טיפול.

בית המשפט לא יגקוט דרך של אשפוז, אלא אם כן שוכנע כי אין דרך טיפול אחרת, וכי העדר טיפול עלול לגרום נזק חמור להתפתחותו של הקטין.

החוק המוצע מגביל את תקופת חוקפם של הצווים האמורים.

בית המשפט לא יורה כאמור ללא שהוגשה לו הוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער.

במקרים של חשש כי קטין חולה או סובל מהפרעות קשות נפשיות או התנהגותיות העלולות לגרום נזק להתפתחותו, יוכל בית המשפט להורות על עריבת אביו פסיכיאטרי מרפאתי, ובמקרה שלא ניתן לערוך את האבחון במסגרת המרפאה - יהיה רשאי בית המשפט, כאשר עלול להיגרם נזק חמור לקטין, להורות על בדיקתו באשפוז.

הוראות בית המשפט האמורות יהיו מוגבלות לתקופה שקבע בית המשפט, אולם, תקופת חוקפה של ההוראה לאבחון פסיכיאטרי במרפאה לא תעלה על שלושים ימים, ושל הוראה לבדיקה פסיכיאטרית באשפוז - לא תעלה על שבעה ימים.

בית המשפט לנוער יוסמך, על פי החוק המוצע, להורות על מתן טיפול פסיכיאטרי לקטין הזקוק לכך ואשר יש חשש כי אם לא יקבל טיפול, ייגרם נזק להתפתחותו.

4. האמור בסעיף 11 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
 "ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי להסמיך פקיד סעד להורות כי קטין יאושפו בבית חולים כמשמעותו בחוק לטיפול בחולי נפש, ללא הסכמת האחראי עליו, למעט לצורך אבחון מצבו הנפשי של קטין, שלא ניתן לאבחנו אלא בדרך של אשפוז; תקופת אשפוז כאמור לא תעלה על ארבעים ושמונה שעות."
5. האמור בסעיף 20 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
 "ב) סמכויות בית משפט לפי סעיפים 33 עד 36 באות להוסיף על הסמכויות לפי חוק טיפול בחולי נפש."
6. האמור בסעיף 23 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
 "ב) אשפוז של קטין לצורך אבחנה או טיפול, על פי סעיפים 33 עד 36, לא יתועד במסמכים או במאגרי מידע של מערכת בריאות הנפש, למעט בתיק האישי או הרפואי של הקטין במקום אישפוזו, אלא אם כן אובחן כסובל מפסיכוזה או מהפרעות נפשיות שמקורן בפגם אורגני.
 (ג) מי שהגיעה אליו ידיעה בקשר לבדיקה, טיפול או אשפוז פסיכיאטריים של קטין ישמרנה בסוד ולא יגלנה אלא במידה הנדרשת על פי דין."
7. בחוק טיפול בחולי נפש –
 (1) אחרי סעיף 4 יבוא:
 "אשפוז של קטין 4א. (א) בסעיף זה, "אחראי על קטין" – הורה, הורה מאמץ או אפוטרופוס.
 (ב) אשפוז מרצון של קטין ייעשה בידי האחראי עליו, ולענין זה יראו את הבקשה וההסכמה של האחראי כבקשת הקטין והסכמתו.
 (ג) לא יאושפו קטין, שמלאו לו שש עשרה שנים, אם הוא מתנגד לאשפוזו בידי האחראי עליו, אלא באישור בית המשפט לנוער, כמשמעותו בחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (להלן בסעיף זה – חוק הנוער), בהליכים לפי אותו חוק."

תיקון חוק
 טיפול בחולי
 נפש

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 4 על פי סעיף 11 לחוק הנוער, לפקיד סעד ניתנה סמכות רחבה להוציא צווי חירום לצורך מניעת פגיעה בקטין.
 מוצע להגביל סמכות זו בכך שלא יוסמך פקיד סעד להורות על אשפוז קטין בבית חולים פסיכיאטרי, אולם כשמדובר באבחון מצבו הנפשי של קטין ויש הכרח לפעול ללא דיחוי, יהיה פקיד סעד רשאי להורות על אבחון בדרך של אשפוז לתקופה שלא תעלה על ארבעים ושמונה שעות.
- סעיף 5 תיקון סעיף 20 לחוק מבהיר כי סמכויות בית המשפט לנוער באות להוסיף על הסמכויות הקבועות בחוק לטיפול בחולי נפש.
- סעיף 6 תיקון סעיף 23 לחוק בא למנוע פגיעה בקטין אשר אינו חולה נפש, בתוצאה משימוש במידע שבעברו היה אשפוז פסיכיאטרי. החוק המוצע אוסר על תיעוד אשפוזו של קטין שאינו חולה נפש במסמכים או במאגרי מידע של מערכת בריאות הנפש.
- סעיף 7 בסעיף זה מוצע תיקון עקיף לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991.
 כיום מאפשר החוק להפנות לאשפוז קטין חולה נפש בבית חולים פסיכיאטרי, אם הוריו מסכימים לכך.
 מוצע להסמיך הורה להפנות לאשפוז הן קטין חולה נפש והן קטין שאינו חולה נפש, אם הקטין זקוק לטיפול נפשי בדרך של אשפוז.

(ד) ראה מנהל, פסיכיאטר או אדם אחר המטפל בקטין בבית החולים, כי קטין שאושפז בידי האחראי עליו מתנגד לאשפוז, יודיע על כך, בהקדם האפשרי, לפקיד סעד כמשמעותו בחוק הנוער.

(ה) אשפוז של קטין מרצון האחראי עליו יהיה לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים.

(ו) הועדה הפסיכיאטרית רשאית, לפי בקשה מנומקת בכתב מאת המנהל, להאריך מדי פעם בפעם את תקופת האשפוז לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

(ז) האחראי על הקטין, פקיד סעד, או קטין שמלאו לו שש עשרה שנים, וכן המנהל, רשאים בכל עת לפנות אל הועדה הפסיכיאטרית בבקשה לדיון נוסף בענין האשפוז של הקטין.

(2) בסעיף 24, סעיף קטן (ד) יסומן (ה), ולפניו יבוא:

"(ד) בועדה פסיכיאטרית הדנה בענינו של קטין יהיה חבר אחד לפחות שהוא רופא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר."

ד ב ר ו ה ס ב ר

פסיכיאטרית הרשאית להאריך את תקופת האשפוז למועדים קצובים נוספים.

להורה, לקטין מעל גיל שש עשרה, ולפקיד סעד מוענקת רשות לפנות לועדה פסיכיאטרית בכל עת בבקשה לדיון נוסף באשפוזו של קטין.

כדי להבטיח כי ענינו של קטין יידון בידי מומחים לכך, קובע החוק המוצע כי בועדה פסיכיאטרית הדנה בענינו של קטין יהיה חבר אחד לפחות שהוא פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער.

אם הקטין הוא מעל גיל שש עשרה ומתנגד לאשפוז, לא יבוצע האשפוז אלא באישור בית משפט לנוער.

במקרה שקטין מאושפז מתנגד לאשפוז, יודיע על כך מנהל בית החולים או אדם אחר המטפל בקטין לפקיד סעד כמשמעותו בחוק הנוער, וזה יוכל להשתמש בסמכויותיו לצורך הגנה על הקטין.

תקופת אשפוז של קטין בהסכמת הוריו תהיה לשבעה ימים, שלאחריהם יש להביא את ענינו של הקטין בפני ועדה

778] הצעת חוק לשכת עורכי הדין (התמחות) (הוראת שעה), התשנ"ד-1994

רישום מתמחה 1. (א) על אף האמור בסעיף 26(1) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק), רשאי להירשם כמתמחה מי שבמועד תחילתו של חוק זה רשום כתלמיד פקולטה למשפטים בסמסטר השביעי, בשנת לימודיו האחרונה.

ד ב ר ו ה ס ב ר

הלימודים, נמנע מהם להתחיל בהתמחותם נוכח הוראות סעיף 26(1) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק) שזה לשונו:

עקב כך שנבצר מתלמידי הפקולטות למשפטים להיבחן בבחינות הסמסטר האחרון של שנת הלימודים האחרונה שלהם, בשנת הלימודים התשנ"ד, בשל השבתת

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשנ"ג, עמ' 20.

(ב) מי שנרשם כמתמחה כאמור בסעיף קטן (א), רשאית הלשכה לקבוע שתחילת התמחותו תהיה במועד שבו החל להתמחות בפועל, על פי הודעת מאמנו, ושלא יהיה לפני יום י"ח באדר התשנ"ד (1 במרס 1994).

(ג) מתמחה שנרשם לפי סעיף קטן (א), ובמועד שקבעה המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין, באישור שר המשפטים, בהודעה ברשומות, עדיין אינו רשאי להירשם כמתמחה לפי סעיף 26(1) לחוק – תיפסק התמחותו עד שיהיה רשאי להירשם כמתמחה לפי הסעיף האמור.

2. תחילתו של חוק זה ביום קבלתו בכנסת. תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

של השנה האחרונה ללימודיו, וכי הלשכה תהיה רשאית לקבוע שתחילת התמחותו תהא במועד שבו החל להתמחות בפועל, אך לא לפני 1 במרס 1994.

תלמידים אלה יידרשו לקיים את תנאי סעיף 26(1) לחוק, לענין לימודים ובהינתן, עד מועד שתקבע המועצה הארצית, ואם לא עמדו בהם במועד זה – תיפסק התמחותם עד אשר ימלאו אחר דרישות החוק.

"אלה רשאים להירשם כמתמחים:

(1) מי שקיבל בפקולטה כאמור בסעיף 25(1) תעודת בוגר או אישור שמילא אחר דרישות הפקולטה לקבלת תעודת בוגר, או אישור שסיים את תקופת לימודיו בפקולטה ונותרו לו לא יותר משתי בהינתן כדי למלא אחר דרישות הפקולטה לקבלת תעודת בוגר; בפסקה זו, "פקולטה" – לרבות מכללה למשפטים כמשמעותה בסעיף 25(1);

מוצע לקבוע הוראת שעה שלפיה רשאי יהיה להירשם כמתמחה מי שרשום כתלמיד הפקולטה, בסמסטר האחרון

